

Motion till riksdagen

1988/89: Jo227

Karl Erik Olsson och Ingbritt Irhammar (båda c)

Sockerbetsodlingen

Genom en svensk sockerbetsodling tryggas försörjningen av ett viktigt livsmedel. Sockerbetsodlingen är också en viktig del i ett varierat sydsvenskt jordbruk och ger en icke obetydlig industrisysselsättning.

För några år sedan sänktes målsättningen för den svenska sockerproduktionen från 95 % av självförsörjning till 85 % för att ge utrymme för en viss import, framför allt från u-länder. Motivet kan i princip anses relevant, men det är svårt att uppfylla då det socker som eventuellt importeras i huvudsak kommer från EG.

Betodlingen har emellertid inte dragits ner i förhållande till den nyare målsättningen, men 85-procentsmålet utgör ändå ett latent hot mot näringen. Vi anser därför att målet om 95 % självförsörjning bör återinföras. Detta bör ges regeringen till känna.

I debatten om jordbrukets framtid, som i dag är intensiv, diskuteras bl. a. hur man skall komma till rätta med överskottet av spannmål. Att i detta läge ytterligare begränsa en odling utan överskottsproblem skulle frigöra ännu mer areal för spannmålsproduktionen och leda till ökat överskott.

Det är också viktigt att påpeka att grödor som har lång växttid såsom sockerbetor, utnyttjar tillgänglig växtnäring optimalt och därför motverkar utlakning av växtnäringsämnen, framför allt kväve. Ur miljösynpunkt är alltså sockerbetsodlingen ett värdefullt inslag i de sydsvenska växtföljderna.

Från sockerindustrins sida framhålls allt oftare att en anpassning till EG gör det nödvändigt att vidta strukturrationaliseringar och effektiviseringar i den svenska industrin. Med en bevarad målsättning om 85 % självförsörjning skulle mycket snart tre av de nuvarande sju sockerbruken bli överflödiga. Ett 95-procentsmål kan på längre sikt med ytterligare effektivisering ge samma situation.

Före en eventuell nedläggning av sockerbruk är det viktigt att noga analysera effekterna av en omstrukturering, inte endast ur företagsekonomisk synpunkt, utan även ur allmän samhällssynpunkt. Effekterna för jordbruket, liksom för industrisysselsättningen, måste bedömas men även sådana aspekter som ökad belastning på vägarna av längre bettransporter.

Nuvarande produktion på ca 2,5 miljoner ton motsvarar halva den svenska spannmålsproduktionen och skulle vid längre transportavstånd negativt påverka trafik och vägar i berörda områden. Detta gäller exempel-

vis transport av betor från Kristianstadsområdet och Blekinge till Köpingsbro vid en nedläggning av Karpalund.

Mot. 1988/89
Jo227

Med hänsyn till här framförda synpunkter bör en strukturförändring i sockerindustrin och eventuell nedläggning av sockerbruk föregås av en noggrann utredning av effekterna ur samhällssynpunkt.

En utredning bör även bedöma möjligheterna till utnyttjande av sockerbetor eller socker som bas för annan industriell produktion, och/eller annan industriproduktion som kan ge alternativ användning för såväl åkerareal som arbetskraft.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar ge regeringen till känna vad i motionen anförts om höjning av självförsörjningsgraden på socker,
2. att riksdagen hos regeringen begär utredning av samhällseffekterna av nedläggning av sockerbruk i enlighet med vad som anförts i motionen.

Stockholm den 23 januari 1989

Karl Erik Olsson (c)

Ingbritt Irhammar (c)